

РЕШЕНИЕ

№ 172

гр. София, 16 март 2021 година

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на девети ноември през две хиляди и двадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: МИНА ТОПУЗОВА
ЧЛЕНОВЕ: ВАЛЯ РУШАНОВА
НЕВЕНА ГРОЗЕВА

при участието на секретаря Мира Недева и в присъствието на прокурор Николай Любенов, изслуша докладваното от съдия Рушанова дело № 662/2020 година и съобрази следното:

Касационното производство е образувано на основание чл. 346, т. 1 от НПК по касационен протест, по жалби на подсъдимите С. К., С. М., С. П., както и по жалби на частните обвинители и граждански ищци М. Г., Г. С., И. С., С. С. (чрез майка и законен представител М. М.) срещу присъда № 7/09.03.2020г. на Апелативен съд – Варна, постановена по внохд № 354/2019г. по описа на същия съд.

С атакуваната присъда апелативният съд упражнил правомощия по чл. 336, ал. 1, т. 3 от НПК, чл. 337, ал.1, т. 2 от НПК и чл. 338 от НПК, като отменил и изменил частично присъда № 176/17.07.2017 година, постановена по НОХД № 189/2015 година от Окръжен съд - Бургас и постановил следното:

1. признал подс. Н. А. С. за невиновен и на осн. чл. 304 от НПК го оправдал по обвинението да е извършил престъпления по чл. 142, ал. 2, т. 1, 2 и 7 във връзка с ал. 1 във връзка с чл. 20, ал. 3 и ал. 4 от НК и по чл. 116, ал. 1, т. 7 и 9 във връзка чл.115 във връзка с чл. 20, ал. 3 и ал. 4 от НК.

2. отменил присъдата в частта относно приложението на чл. 23, ал. 1 от НК по отношение на подсъдимия Н. С.;

3. отменил присъдата в гражданско - осъдителната част, с която подсъдимия Н. С. е бил осъден да заплати обезщетение за неимуществени и имуществени вреди, както и законни лихви до окончателното изплащане на сумите, в полза на гражданските ищци Г. С., М. Г. и наследници на Г. Г.- М. Г., И. С., Г. С. и С. С.;

4. отменил присъдата в частта на възложените разноски по чл.189, ал.3 на подс. Н. С.;

5. изменил присъдата в осъдителната част по отношение на подсъдимите С. М., С. П. и С. К., като ги ОПРАВДАЛ да са извършили престъпленията по чл. 142, ал. 2, т.т. 1, 2 и 7 във връзка с чл. 20, ал. 3 и ал. 4 от НК и чл.116, ал.1, т.т. 7 и 9 във връзка с чл.115, вр. чл.20, ал.3 и ал.4 от НК в съучастие с подс. Н. С.

6. потвърдил първоинстанционната присъда в останалата част относно:

- признаването на подс. С. П. за ВИНОВЕН в извършване на престъпление по чл.142, ал. 2, т.1, т. 2 и т. 7 във връзка с ал.1 във връзка чл.20, ал.2 във връзка с чл.54, ал.1 от НК и осъждането му на лишаване от свобода за срок от ОСЕМ ГОДИНИ и оправдаването му по обвинението подбудителите С. К. и Н. С. да са били подбудени от Г. К. и по обвинението по чл. 142, ал. 3 НК (Ред., ДВ, бр. 50 / 1995 г.) - от деянието да са настъпили значителни вредни последици – смъртта на С. С..

- признаването на подс. С. П. за ВИНОВЕН в извършване на престъпление по чл.116, ал.1, т. 7 и т. 9 във вр. чл.115 вр. чл. 20, ал. 2 от НК и осъждането му при условията на чл.54, ал.1 от НК на лишаване от свобода за срок от ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ, както и за оправдаването му по обвинението подбудителите С. К. и Н. С. да са били подбудени от подсъдимия Г. К..

- приложението на чл. 23, ал.1 от НК и налагането на едно общо най-тежко наказание в размер на най-тежкото измежду така наложените на подсъдимия С. П., а именно ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА за срок от ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ при първоначален СТРОГ режим;

- приспадането на осн. чл. 59, ал. 1 от НК на времето, през което подс. С. П. е бил задържан под стража, считано от 09.06.2011 година;

- признаването на подс. С. М. за ВИНОВЕН в извършване на престъпление по 142, ал. 2, т. 1, т. 2 и т. 7, вр. чл. 142, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 3 и ал. 4, вр. чл. 2, ал. 2, вр. чл. 54, ал. 1 от НК и осъждането му на ОСЕМ ГОДИНИ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА, както и оправдаването му по обвинението деянието да е извършено в съучастие с подс. Г. К. и по обвинението по чл.142, ал.3 от НК (Ред., ДВ, бр. 50 / 1995 г.) - от деянието да са настъпили значителни вредни последици – смъртта на С. С.;

-признаването на подс. С. М. за виновен в извършване на престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 7 и т. 9, вр. чл. 115, вр. чл. 20, ал. 3 и ал. 4, вр. чл. 54 от НК и осъждането му за това престъпление на ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА, както и оправдаването му по обвинението деянието да е извършено в съучастие с подсъдимия Г. К.;

- приложението на чл. 23, ал. 1 от НК и налагането на едно общо най-тежко наказание на подс. С. М. – лишаване от свобода за срок от ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ и определянето на първоначален строг режим на изтърпяването му;

- признаването на подс. Г. К. за НЕВИНЕН и оправдаването му да е извършил престъпление по чл. 142, ал. 3 (Ред., ДВ, бр. 50 / 1995 г.), вр. ал. 2, т. 1, т. 2 и т. 7 във връзка, вр. чл.142, ал.1 във връзка с чл. 20, ал. 3 и ал. 4 от НК.;

- признаването на подс. Г. К. за НЕВИНЕН и оправдаването му да е извършил престъпление по чл. 116, ал.1, т.7 и т.9 във връзка с чл.115 във връзка с чл. 20, ал. 3 и ал. 4 от НК.

- признаването на подс. С. К. за ВИНОВЕН в извършване на престъпление по чл. чл. 142, ал. 2, т. 1, т. 2 и т. 7 вр. ал. 1 вр. чл. 20, ал. 3 и ал. 4 вр. чл. 2, ал. 2, чл. 54, ал. 1 от НК и осъждането му на лишаване от свобода за срок от СЕДЕМ ГОДИНИ, както и оправдаването му по обвинението да е бил подбуден от подс. Г. К. и по обвинението по чл.142, ал.3 от НК (Ред., ДВ, бр. 50 / 1995 г.) - от деянието да са настъпили значителни вредни последици – смъртта на С. С.;

- признаването на подс. С. К. за ВИНОВЕН в извършване на престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 7, т. 9 и т. 12 във връзка с чл.115 във връзка с чл. 20, ал. 3 и ал. 4 във връзка чл.29, ал.1, б."а" и б."б" от НК и осъждането му при условията на чл.54, ал.1 от НК на наказание лишаване от свобода за срок от ОСЕМНАДЕСЕТ ГОДИНИ, както и за оправдаването му по обвинението да е бил подбуден от подс. Г. К.;

- приложението на чл. 23, ал. 1 от НК и налагането на едно общо най-тежко наказание на С. К. в размер на най-тежкото измежду така наложените му наказания, а именно ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА за срок от ОСЕМНАДЕСЕТ ГОДИНИ, при първоначален СТРОГ режим на изтърпяване.;

- приспадането на осн. чл. 59, ал. 1 от НК на времето, през което подс. К. е бил задържан под стража, считано от 09.07.2009 година.

- осъждането на подс. С. П., С. М. и С. К. да заплатят солидарно на Г. С. (със съгласието на М. Г.) обезщетение в размер на 300 000 /триста хиляди/ лева за

претърпените от него неимуществени вреди в резултат на извършеното престъпление по чл.116 във връзка с чл.115 от НК; на М. Г. сумата от 200 000 /двеста хиляди/ лева за претърпените от нея неимуществени вреди в резултат на извършеното престъпление по чл.116 във връзка с чл.115 от НК; на наследниците на Г. Г. сумата от 200 000 /двеста хиляди/ лева.

- осъждането на подс. С. П., С. М. и С. К. да заплатят солидарно сумата от 3 265 лева за причинените имуществени вреди на М. Г. и на наследниците на Г. Г.;

- отхвърлянето на предявения от М. Г. и Г. Г. граждански иск срещу подсъдимия Г. К. за сумата от 3 265 лева за всеки един от двамата, претендирана като обезщетение за причинени имуществени вреди в резултат на престъпление по чл. 116 във връзка с чл.115 от НК, като неоснователен;

- произнасянето по веществените доказателства и разноските, с изключение на тези, касаещи подс. Н. С.

В касационния протест се релевират всички касационни основания. Твърди се, че въззивният съд е допуснал съществени нарушения на процесуалните правила, довели до „ограничаване процесуалните права на държавното обвинение и на частните обвинители и граждански ищци”, а наложените наказания са останали явно несправедливи. Нарушението на процесуалните правила се защитава с доводи за пороци при оценката на доказателствения материал, опорочили формирането на вътрешното убеждение и като последица - обусловили неправилно заключение относно невинността на подсъдимите Г. К. и Н. С. Изтъкват се редица съображения от фактическо естество за доказаността на обвинението срещу тях, както и доводи за противоречия в доказателствения материал, които опровергавали заявеното от подс. К. С. позоваване на съдържанието на множество гласни и писмени доказателствени източници, се възразява и срещу оправдаването на подс. Н. С.. Поддържа се също, че въззивният съд е допуснал процесуално нарушение, потвърждавайки първоинстанционната присъда в частта относно връщането на веществените доказателства, като в подкрепа на това оплакване се препраща към аргументацията във въззивния протест. Нарушението на закона се основава на неправилното оправдаване на подс. К. и Н. С., както и оправдаването на подсъдимите Н. С., С. М., С. К. и С. П. за квалифициращия признак по чл. 142, ал. 3 от НК - от деянието да са настъпили значителни вредни последици, изразяващи се в смъртта на С. Г. С.. Изтъкват се съображения за несправедливостта на наложените на подсъдимите наказания. Искане се отмяна на въззивната присъда и връщане на делото за новото му разглеждане от друг състав на апелативния съд за отстраняване на допуснатите процесуални нарушения на процесуалния и материалния закон и увеличаване на наложените на подсъдимите наказания.

В допълнение към протеста са посочени допълнителни доводи в подкрепа на заявената незаконосъобразност на въззивния акт.

Недоволни от присъдата останали и гражданските ищци и частни обвинители - М. Г., Г. С., И. С. и С. С. (чрез майка и законен представител М. М.), които в касационната си жалба развиват съображения за наличието на всички касационни основания и основания за пълната отмяна на присъдата и връщането на делото за новото му разглеждане на апелативния съд. В допълнение към жалбата се изтъкват конкретни съображения – наличие на достатъчно доказателства за това, че подс. Г. К. и Н. С. са извършили престъпленията, за които са били обвинени; липса на отговор по доводите им във въззивната жалба; игнорирането на доказателствата по отношение мотивите на подсъдимите и техните действия, което е довело и до неправилно приложение на материалния закон. Претендира се несправедливост на наложените наказания.

Всички касационни основания са посочени и в касационната жалба на защитника на подс. С. К., насочена срещу потвърдителната част на въззивната присъда. Заявява се, че

инстанциите по същество са постановили съдебните си актове при обвинителен акт, изготвен в нарушение по чл. 246 от НПК; при липса на обективно и всестранно изследване на всички обстоятелства по делото; при липса на мотиви и отговор на поставените от страните въпроси и възражения. Като последица от нарушението на процесуалните норми било допуснато и неправилно приложение на материалния закон, а на подс. С. К. било наложено несправедливо наказание. Присъдата се атакува и в частта ѝ, с която е потвърдена първоинстанционната присъда в нейната гражданско-осъдителна част. Иска се отмяна на атакуваната присъда и при условията на алтернативност връщане на делото на въззивния съд за новото му разглеждане; оправдаване на подс. С. К. по повдигнатите му обвинения. Също - изменение на акта с прилагане на закон за еднакво или по-леко наказуемо престъпление и отхвърляне/намаляване размера на обезщетението по приетите за съвместно разглеждане граждански искове. В допълнение към касационната жалба се сочат конкретни съображения в подкрепа на направените в жалбата възражения, като подробно се развива оплакването за неизпълнение от страна на въззивния съд на дадените в отменително решение по н.д. 241/2019г. на ВКС, III н.о. указания.

В жалбата на защитника на подс. С. М. също се ангажират основанията по чл. 348, ал.1, т. 1 - т. 3 от НПК. В допълнения към нея се развиват подробни съображения относно заявената от касатора неправилност на съдебния акт – неизпълнение на задължителните указания, дадени в Р. № 71/2019г. по н.д. № 241/2019г. на ВКС, III н.о.; липса на мотиви, изразяваща се както в отсъствие на отговор по възражения на защитата (относно липса на конкретизация във връзка със съществените от подс. М. действия по време и място, водещо до невъзможност за упражняване на ефективна защита; възражението за ексцес; възражението, че убийството и извършено по случайно време и място; наличието на субективната страна, включително и липсата на убедителен отговор по обвинението по чл. 116, ал.1, т. 9 от НК за „предумисъл“); неизпълнение на задължението за задълбочен и съвкупен анализ на гласните доказателствени източници, с необходимото отчитане на противоречията в тях и обосноваване на отговор на кои от тях се дава вяра и поради какви причини; липсата на убедителен и ясен отговор в мотивите по възражения относно конкретно изводимото от показанията на част от свидетелите и относимостта му към обвинението срещу подс. М.; доводи във връзка със справедливостта на наложеното наказание. В трето допълнение към жалбата пунктуално се развиват конкретните съображения за наведените оплаквания. Иска се отмяна на атакувания съдебен акт и връщане на делото за новото му разглеждане от друг състав на апелативния съд.

Въззивният акт е атакуван с касационна жалба от подс. С. П. и защитника му. В основните жалби и допълнението към една от тях се развиват съображения за допуснати нарушения на материалния и процесуалния закон, довели до ограничаване процесуалните права на подсъдимия. В резултат на пороци в процесуалната дейност по събиране, проверка, анализ и оценка на доказателствения материал, въззивният съд е направил погрешни изводи за авторството на деянието и неправилни заключения относно обективната и субективната му съставомерност. В допълнение към жалбата на защитника се изтъкват подробни съображения в подкрепа на заявената незаконосъобразност на съдебния акт – неизпълнение в цялост на дадените в отменителното решение на ВКС указания; неправилен анализ на събрания доказателствен материал, вкл. и обясненията на подс. Ст. П. и подс. К., св. Н. Д., Ж. Д., Н. Х., св. Р. Д., В. Ц., З. К.; противоречие в мотивите относно това за какво е била дадена „поръчката“; липса на яснота в мотивите относно доказателствената обосновка на редица фактически изводи както и липса на убедителен отговор по възраженията на защитата. В заключение се иска отмяна на акта и оправдаването на подс. С. П..

Срещу касационния протест и жалбата на частните обвинители е депозирано възражение от защитника на подс. Н. С. с доводи за тяхната неоснователност.

Защитникът на подс. Г. К. представя писмените си бележки, представени пред АС - Варна и моли за тяхното съобразяване от касационната инстанция.

В съдебно заседание пред ВКС представителят на прокуратурата поддържа протеста и моли за уважаването му. Намира жалбите на подсъдимите за неоснователни, а жалбата на частните обвинители - за основателна. Пледира за отмяна на присъдата и връщане на делото за новото му разглеждане от друг състав на АС- Варна.

Защитниците на подсъдимите С. К., С. М. и С. П. поддържат жалбите и молят за отмяна на съдебния акт.

Защитниците на подс. Г. К. и Н. С. молят касационния протест и касационната жалба на частните обвинители да бъдат оставени без уважение, а оправдаването на подзащитните им по предявените им обвинения - да бъде оставено в сила.

В последната си дума подс. Н. С. моли да бъде оправдан.

За оправдаване в последна дума моли и подс. С. К.

Подсъдимият Г. К. моли за оставяне в сила на присъдата.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакувания съдебен акт в пределите по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери следното:

Касационното производство е второ поред.

Предмет на проверка е въззивен съдебен акт, постановен при въззивно производство, образувано след отменително решение № 71/04.10.2019г. по н.д. № 241/2019г. на ВКС, III н.о. В него, след констатация за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, включително и от категорията на абсолютните, е била отменена постановената при второ по ред въззивно производство присъда № 17/30.11.2018г. на Варненски апелативен съд по внохд № 316/2018г. по описа на съда.

В отменително решение на касационната инстанция ясно са очертани дължимите от въззивния съд процесуални действия при новото разглеждане на делото, насочени към мотивирането на съдебния акт, изпълнение на задължението по чл. 339 от НПК за даване отговор на възраженията на страните и респ. убедително и ясно обосноваване на начина на формиране на вътрешното убеждение по правно-значимите факти за отговорността на подсъдимите.

Независимо от провеждането на въззивно съдебно следствие, с непосредствен разпит на св. Д. К. Д., при новото разглеждане на делото е постигнат идентичен резултат като този при предходното - атакуваният понастоящем съдебен акт по същество преповтаря диспозитива на въззивната присъда, постановена при предходното разглеждане на делото от АС-Варна. Поради това обяснимо, пред настоящата инстанция, се развиват идентични съображения за незаконосъобразност на заключенията относно фактите, приложимото право и справедливостта на наложените наказания на признатите за виновни подсъдими.

Извън всякакво съмнение е, че очертаните в предходното отменително решение процесуални недостатъци, които са се явили предпоставка за отмяна на предходно постановения съдебен акт, представляват указания относно съдържанието на мотивите и са със задължителен характер по смисъла на чл. 355, ал.1, т. 3 от НПК.

Изведеното по-горе принципно положение предполага преди всичко преценка на това, доколко и в какъв обем са изпълнени дадените в отменителното решение, задължителни указания по отстраняване на процесуалните недостатъци, които са се отразили както на заключенията по фактите, така и на качественото съдържание на мотивите на съдебния акт.

Още в отменителното решение ВКС е констатирал, че в голяма част доводите в протеста и в жалбата на частното обвинение касаят необоснованост на съдебния акт, тъй като в тях се съдържа собствена интерпретация на доказателствения материал,

различаваща се от тази, дадена от решаващите инстанции, без обаче да е уточнено в какво се състои процесуалния порок на застъпената в мотивите на съдилищата трактовка на доказателствените източници. Прочитът на сезиращите настоящата инстанция документи, изхождащи от страните, осъществяващи обвинителната функция в производството, позволява заключение, че в преобладаващата си част отново се преповтарят развитите в касационните жалби и протест пред предходния касационен състав доводи за необоснованост, и които, за пореден път да се посочи – не могат да се предмет на обсъждане и проверка в касационното производство. Въпреки това, тъй като част от съображенията са относими към пороците при оценката на доказателствения материал, и, доколкото тази оценка е предмет на оспорване и в касационните жалби на подс. М., Ст. К. и Ст. П., ВКС намира за допустимо общото им обсъждане.

В обобщен вид указанията по отстраняване на процесуалните недостатъци, допуснати при мотивиране съдебния акт, генерално са се отнасяли до няколко категории съществени процесуални нарушения, които са свързани с неизпълнение на изискванията на чл. 14, чл.107, ал.5, чл. 339, ал.3 от НПК, а именно: нарушения относно начина на формиране на вътрешното убеждение по фактите, липса на мотиви и в частност липса на убедителен и ясен отговор по доводите и възраженията на страните; липса на яснота по фактите и дали те са идентични с тези, възприети от първоинстанционния съд; липса на детайлен, съвкупен и прецизен анализ на доказателствените източници (обясненията на подсъдимите, показанията на св. Ф., св. Н. Д., св. Д. Д., анонимните свидетели, св. Н. Х., Ж. Д., Р. Д., В. Ц. и З. К.) както от гледна точка на тяхната допустимост, така и от гледна точка на изискванията за обосноваване на тяхната достоверност във възприетите от съда части; липса на яснота относно доказателственото значение на отвеждането от подс. Ст. П. на служители на ГД”БОП” до мястото, където е бил заровен трупа на С. С.; боравене с предположения относно редица възприети със сигурност или при вероятност фактически положения.

При новото разглеждане на делото от въззивния съд, значителна част от указанията на ВКС, дадени в отменителното решение са останали неизпълнени, а друга част – само формално са били обект на вниманието му, като в съдържателен план, доводите му не се отличават с убедителност и задълбоченост, което на собствено основание е довело до сериозни недостатъци в мотивировката, на практика предпоставящи извод за „липса на мотиви” по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 2 от НПК.

На практика, контролираният съд отново е преразказал съдържанието на доказателствените материали, без обаче да е изпълнил заложения в процесуалния закон и утвърдения в съдебната практика стандарт за неговия анализ. Макар и като обособена част в мотивите, въззивният съд подробно е пресъздал информацията, съдържаща се в показанията на св. Я. С., С. Й., П. Г., К., Ж., М., обясн. на подс. К., обясн. на подс. П., показанията на св. Д., анонимните свидетели № 1, 2, св. Ф. Ф., св. Н. Д. и св. Ж. Д..

От фактическа страна във връзка с осъщественото от признатите за виновни подсъдими е прието следното:

- за подс. Ст. М. – деянието му се е изразило в това, че: ”.. на неустановена дата през м. ноември 2007 г. подс. С. М. възложил на приближения си подс. С. К. да намерят лица, които да отвлекат и убият постр. С. С., като за тази дейност ще получат сумата от 30000 евро”; че след приемане на поръчката от св. Д. Д. от подс. Ст. К., подс. М. отвел подс. Ст. К. до офиса на „Гранити”, където му показал човека, за който се отнасяла поръчката и автомобила му, а след това и до дома му.

- за подс. С. К. – съдът е посочил, че поведението на този подсъдим се е изразило в провеждането на срещи със св. Д. Д., като при втората среща между тях подсъдимият К. му „... казал, че трябва да отвлекат "един човек", без да посочи неговата самоличност и че поръчката идва от София. Проследени са действията на св. Д. Д. по осигуряване на хора за

изпълнение на поръчката, изразили се отправяне на предложение първоначално към анонимните свидетели №1 и №2, а поради отказа им - и към подс. Ст. П.. Изрично е посочено, че поръчката и в двата случая е „...да се отвлече един бизнесмен от [населено място]”. Описани са и действията на подс. К. по показване на кооперацията на подс. П..

- за подс. Ст. П. – отграничени са действията на този подсъдим по: свързването му с М. Х.; осигуряването на пистолет от страна на подс. К. на подс. П. и целта за това осигуряване – „...за да отвлекат постр. С. по-лесно” (вж. л.258 от внохд № 354/19г., трети абзац), както и на телефон, от който да позвънят, след като отвлекат С., за да получат инструкции; провеждането на поредна среща между подс. К. и П. и промяна на „поръчката”/ пострадалият да „изчезне”/, за което изпълнителят ѝ ще получи 3000евро; отвлечането на пострадалия С. на домашния му адрес от подс. Ст. П. и М. Х., чрез заплаха с пистолета, осигурен от подс. К.; отвеждането на пострадалия в [населено място], до паркинга на неустановен хотел и провеждането на разговор между него и „двама човека”, след който разговор „...станало ясно, че поръчката трябва да бъде изпълнена, т. е. отвлечения трябва да бъде убит (вж. 259 от внохд № 354/2019г., абзац 2); отвеждането на пострадалия до местност в района на [населено място], спирането на автомобила по негова молба да облекчи физиологична нужда, спирането на автомобила за това от подс. П. и умъртвяването на пострадалия от М. Х. с изстрел в главата; последвалото погребване на тялото(260 от внохд № 354/2019г., абзац 1) .

Поставянето на акцент върху посочените обстоятелства е необходимо, за да се онагледят процесуалния порок в мотивите, изразяващ се в тяхната съществена непълнота; в липсата на отговор по направени от страните възражения; в неяснота по начина на извеждане на фактологията, включително и в приемане на факти на основата на предположения.

Приетите като несъмнено установени и безспорни фактически положения са резултат от непълен, формален и частичен анализ на доказателствените материали. Игнорирани са сериозни противоречия в доказателствените източници, като част от тях са останали извън обхвата на аналитичното обсъждане, въпреки изричните съображения на страните, а друга част – неубедително и декларативно са приети за несъществени. Освен това, значителна част от фактите са изведени на базата на доказателствени средства, събрани на досъдебното производство, в отклонение на принципите на състезателност, устност и непосредственост, което е налагало съдът с изключително внимание и задълбоченост, в детайли да проследи тяхното съответствие както помежду им, така и с останалите доказателствени източници.

Преди всичко, относно „процесуалната стойност” на отвеждането на полицейските служители до мястото, където е заровен труп на жертвата С., съдът се е задоволил единствено да уточни, че коментираното действие не представлява следствен експеримент, но то (действието) „...има отношение към авторството на деянието, в каквато насока следва да бъде ценено. Подсъдимият е съобщил факти, които не са били известни и касаят извършеното престъпление...”. Отсъстват съображения обаче в какво се изразява резултата от това действие и доколко той може да се използва за нуждите на доказването предвид нормата на чл.106 от НПК.

Макар в мотивите (л. 284 - л. 286 от внохд № 354/2019г.) да е налично обсъждане показанията на полицейските служители Р. Д., св. З. К. и св. Ц., то не се отличава със задълбоченост, каквато фактическата и правна сложност на настоящето производство, предполагат. Това се отнася както до аргументацията на съда по допустимостта на цитираните свидетелски показания, така и към абсолютно формално защитеното съждение относно достоверността им. Възможно най - общо и без всякаква доказателствена обосновка, е заключението, че „...и тримата свидетели - полицейски служители последователно и непротиворечиво описват възприетото лично от тях, при проведените

"оперативни беседи", което съответства напълно и на дадените впоследствие обяснения на подсъдимите и показания на разпитаните свидетели. Наред с това, именно това „съответствие“ с другите доказателствени средства, е послужило като основание за отхвърляне възражението на защитата за наличието на съществено процесуално нарушение, поради забраната за използване показанията на свидетели, участвали в разследването. Принципно вярната аргументация относно разликата между допустимостта за използване в процеса на показанията на полицейските служители и оценката за тяхната достоверност, обаче не е съотнесена към конкретното съдържание на обсъжданите показания, естеството на информацията, която носят/първична или производна/, фактически изпълняваната от свидетелите роля в разкриване на престъплението и/или евентуалното събиране на доказателства. Отсъстват ясни констатации за това в кои части информацията, съдържаща се в показанията на полицейските служители, корелира с обясненията на кои от всички подсъдимите и на кои от свидетелите.

Подобен формален подход се констатира и при обсъждане обясненията на подс. Ст. К. и Ст. П., дадени на досъдебното производство, впоследствие отречени от тях. Недостатъците се изразяват в липса на задълбочен и прецизен анализ, както и в отсъствие на убедителен отговор на възраженията на защитата. Оттеглянето на обясненията на обвиняемия „...разколебава тяхната доказателствена сила и налага нови задълбочени проверки, за да се установи кои твърдения на обвиняемия са достоверни“/П., Ст. „Наказателен процес на Н. република България“, изд. 1989г, с. 333./ Извън всякакво съмнение е, че в суверенната преценка на решаващия съд се включва и преценката кои обяснения да бъдат предпочетени и поставени в основата на изводите за виновност, стига обаче да е изпълнен дължимия стандарт те да са проверени с изключително внимание и да са подкрепени в достатъчна степен от останалите доказателствени материали. Това означава, че в мотивите следва да намерят място съображения за обсъждането им „...поотделно, в цялост и съвместно с доказателствения материал, да се отдели спорното от безспорното, установеното от неустановеното, положителното от съмнителното ...“(пак там).

За да кредитира посочените обяснения /поставени в основата на обвинителната теза, респ. осъдителните изводи/ съдът е приел за достатъчен факта, че те са дадени в присъствието на защитници, което представлявало гаранция за законосъобразното провеждане на следственото действие. Резонно защитата на подс. М. възразява в касационната жалба, че процесуалният ред за снемане на обяснения на подсъдимите е бил спазен и при последвалите им разпити, а това не е послужило като основание на решаващия съд да се отнесе към тях с доверие. Наред с това, наблюдаваните вътрешни противоречия относно размер на суми, плащани на потенциалните и действителните извършители на поръчката, както и на лицата, присъствали на част от събитията, били несъществени и обясними предвид обстоятелството, че „всеки един изпълнител по веригата е "спестявал" част от сумата, отделяйки и за себе си“. Като се остави настрана предположителния характер на последното заключение, съдът отново е намерил, че достатъчна за достоверността на кредитираните обяснения, дадени на досъдебното производство, е единствено процедурата, при която те са снети. Макар и в мотивите да е отчетено, че коментираните обяснения, впоследствие са отречени неколккратно и този отказ е заявен още на досъдебното производство, съдът повърхностно и неубедително е защитил изводите си за липса на упражнено влияние и /или предоставяне на съответната информация от двамата подсъдимите по причини, стоящи извън рамките на настоящето наказателно производство. Дадените впоследствие обяснения на подс. П. и К. съдържат данни за причините, поради които те са депозирали първоначалните си обяснения, за контактите си полицейски служители, провеждащи разследването в моменти, предхождащи разпитите им, като в отделни детайли, тези обяснения не са изолирани и

защитата резонно е настоявала да получи задълбочен и аналитично защитен отговор, защо е отречена тяхната достоверност. Друг е въпросът, че съдът е обсъждал само част от противоречията, без обаче да е изпълнил дадените в отменителното решение на предходния състав на ВКС указания да анализира и съдържащите се в тях несъответствия относно това дали подс. П. се е срещал с М. Х., кога и каква сума му е предоставил и за какво, кое лице е участвало в отвличането и убийството, какво е отношението на лице с име „В.” към деянието, предвид обясненията на подс. П.

Идентично заключение следва да се направи и по отношение указанието да се анализират противоречията, съдържащи се в обясненията на подсъдимите и показанията на анонимните свидетели № 1 и № 2, за които защитата е възразявала, но не е получила адекватен отговор във връзка с времето, когато са се правили уговорките между подс. К. и св. Д., между Д. и анонимните свидетели, за какви суми е разговаряно, кой се е очаквало да изпълни „поръчката.” Все в контекста на съдържащите се в доказателствените материали противоречия, въззивният съд е оставил без коментар изричните възражения (л. 224 на гърба на внохд № 354/2019г.) на защитата за наличието на съществени противоречия в кредитираните обяснения на подс. К. и показанията на св. Д. относно съдържанието на провежданите между тях разговори при отделните им срещи, както и за предмета на „поръчката”.

При отсъствието на задълбочен доказателствен анализ, съобразно изискванията на чл. 305, ал. 3 от НПК, отричането на „оговор” е декларативно. Според въззивния съд "оговорът" представлява обяснения на обвиняем, в което се съдържа твърдение, че не той, а друго лице е извършило престъплението” (вж. л.291 от внохд № 354/2019г.). Отчитайки, че в кредитираните обяснения на подсъдимите К. и П. се съдържат данни за престъпна дейност на други лица (непосочени в мотивите), съдът най-общо се е задоволил да посочи, че „.....обясненията на подс. П. и подс. К. се подкрепят от свидетелските показания на двамата анонимни свидетели, св. Д. Д., св. Н. Д., св. Ф. Ф., св. Ж. Д., както и показанията на разпитаните полицейски служители. Оценени в тяхната съвкупност, същите си синхронизират и водят до единствено възможен извод за извършените престъпления от П., А. и К. (вж. л. 291 от внохд № 354/2019г.). Извън обстоятелството, че последното заключение е в противоречие с постановеното пълно оправдаване на подс. А., на практика липсва каквото и да е обсъждане на коментираните обяснения в контекста на „оговор” спрямо подс. М.. Съдът е бил длъжен да отрази коментар по тази проблематика не само поради изискванията на процесуалния закон, но и с оглед даване отговор на изричните възражения на защитника на подс. М., че извън обясненията на подс. К. данни за престъпна дейност на този подсъдим не се съдържат в нито един от изброените от съда доказателствени източници. Отсъства какъвто и да е разбор и анализ на данните, съдържащи се в оспорваните обяснения, тяхното съответствие с останалите доказателствени материали и то така, че ясно и убедително да е проследим начина на формиране на вътрешното убеждение по фактите.

Обобщено – липсва задълбочен анализ на посочените обяснения от гледна точка на характера на данните, които съдържат в два от най – съществените процесуални аспекта, необходими за преценката на справедливостта на процеса - 1) дали данните представляват самоуличаване/самопризнание, намиращо опора в други допустими и годни източници на доказателства и 2) дали данните, разкриващи информация за престъпна дейност на други лица, особено когато тези лица са обвинени в съучастие със самоуличаващия се, са изолирани, единствени и /или пък се подкрепят в достатъчна и решаваща степен от останалите доказателствени материали. Като последица – значителна част от фактическите изводи са неубедително защитени със съответните доказателствени съображения, а друга част са основани на недопустими предположения. Без да е необходимо изчерпателното им изброяване, е достатъчно да се посочат отделни примери във връзка с детайли по вземане

на решението за извършване на престъпленията и тяхното изпълнение (напр. мотива на подс. М.; начина на упражняване на принудата спрямо пострадалия и отвещането му след отвличането му на „неустановен паркинг пред неустановен хотел в [населено място], където пострадалият провел разговор с две неустановени лица; как е „станало ясно”, че поръчката трябва да бъде изпълнена, т.е. отвличеният да бъде убит;), съдържанието на провежданите разговори между участниците в престъпната дейност и др. Паралелно с това, отново и въпреки указанията в тази насока, не е даден сериозен отговор по възражението на защитата за това, че приетият за установен мотив за „поръчката” е парадоксален и несъответен на правилата на житейската и пазарната логика. Обосноваването на икономическия интерес (вж. л.264 –л. 269 от внохд № 354/2019г. на ВНАС) на подсъдимия М. не е равнозначно на аргументиране на мотивът му да се умъртви С. С.. Въпреки разсъжденията за възможната бъдеща по-висока продажна цена на имота (с позоваване на данни за продажната му стойност през 2013г., т.е 5 години по-късно и при липса на данни за ръста на цените на имотите в района – вж.л. 300 от въззивното производство), съдът не е коментирал въобще съответствието на уговорената, респ. обещаната и платена цена на „поръчката” с финансовите параметри на бъдещата „печалба” при евентуалната продажба на имота от подс. М.. Впрочем, по въпроса за обещаната, предложената и в крайна сметка платена за „поръчката” парична сума, също са налице противоречия в доказателствените материали, за тях стана реч по-горе в настоящият съдебен акт и от гледна точка мотивирането на атакувания акт, съвсем не е достатъчно те да бъдат обяснения с обстоятелството, че всеки от участниците е спестявал част от сумите за себе си./

Възражението за „ексцес” на умисъла (за което е имало изричен акцент в отменителното решение на ВКС) е отхвърлено повърхностно със съображения от фактическо естество, без ясно да е проследима волята на съда относно това, че умисълът на всички съучастници по веригата е обхващал съзнанието и намерението им пострадалият не само да бъде отвличен, но и да бъде умъртвен. Сам въззивният съд не е отрекъл, че относно съдържанието на поръчката, е констатирал противоречия в гласните доказателствени средства – обясн. на подс. К., подс. П., св. Д. Д., анонимните свидетели, като се е задоволил да пресъздаде съдържанието им (вж. л. 289 - л. 290 от въззивното производство), без обаче да ги анализира и да обоснове кои от тях приема за достоверни и защо именно тях поставя в основата на фактическите си изводи. Този схематичен подход е използван и при юридическата аргументация, с която възражението е прието за неоснователно - съдът е препратил към вече дадени от него отговори, като освен това е посочил, че „...както подс. П., така и М. Х. са били наясно от самото начало, че поръчката е за убийство”, очевидно противоречейки си с приетото от фактическа страна на л. 258 от мотивите, в които е утвърден фактическият извод на окръжния съд, че подс. П. е приел в първия момент поръчка за отвличане.

На последно място, изпълнено е указанието на ВКС, съдът да се произнесе с необходимата прецизност и внимание по възражението в протеста досежно разпореждането с веществените доказателства. Въззивният протест съдържа достатъчно подробни съображения в какво се изразява неправилността на първоинстанционния акт по чл. 301, ал.1, т.11 от НПК и даването на формален отговор, че в тази част присъдата не страда от пороци, не удовлетворява стандарта по чл. 339 от НПК.

В заключение, мотивите на въззивния акт страдат от сериозни недостатъци както по отношение анализа на доказателствения материал, респ. начина и проследимостта на вътрешното убеждение по фактите, така и по отношение на приетата фактология и съответствието ѝ с приложения материален закон. Фактическите и правни изводи са неубедително защитени, а основни възражения на страните са оставени без отговор или е даден формален и незадълбочен такъв. Наред с това, констатираните пороци не позволяват

ВКС да вземе отношение по правилността на съдебните актове, с които подс. К. и подс. А. са изцяло оправдани по предявените им обвинения. Производството се развива по обвинителен акт за сложна престъпна дейност, с различни форми на съучастие, което предполага, че изведените в резултат на незаконосъобразна процесуална дейност фактически обстоятелства засягат и оправданите подсъдими. Следователно пороците обуславят необходимост от отмяна на съдебния акт във всичките му части.

При новото разглеждане следва да се отстранят всички констатирани нарушения, като след извършване на съвкупен и задълбочен анализ на доказателствената съвкупност по делото, се даде убедителен и задълбочен отговор на възраженията на страните.

С оглед на изхода на настоящето производство, възраженията по правилното приложение на материалния закон и по справедливостта на наказанията се оставят без коментар. Те следва да получат убедителен отговор при новото разглеждане на делото.

Предвид изложеното и на основание чл. 354, ал. 3, т. 2 от НПК, Върховният касационен съд, трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ присъда № 7/09.03.2020 г. на Апелативен съд – Варна, постановена по внохд № 354/2019 г. по описа на същия съд и връща делото за ново разглеждане от друг състав на съда от стадия на съдебното заседание.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: